

MEDEDELING

Referentienummer: MLER_033
Datum: 2016-10-26
Contact: Dienst Lerenden
info.lerenden@katholiekonderwijs.vlaanderen

Samen lukt het beter - overleggen in je gemeente en vluchtelingen onthalen

1 Goede afspraken maken goede vrienden

Heel wat Vlaamse gemeenten worden voor het eerst geconfronteerd met vluchtelingen. In een aantal gemeenten zijn er opvangcentra waar grote groepen vluchtelingen opgevangen worden. Op [Fedasil](#) kan je nagaan waar deze centra zich bevinden. Andere gemeenten zorgen voor het onthaal van een beperkt aantal gezinnen.

Gemeenten krijgen ondersteuning vanuit Fedasil, o.a. in de vorm van een brochure [Een opvangcentrum in uw gemeente. Informatiebrochure voor het gemeentebestuur](#). Daarin vinden gemeenten volgende informatie over onderwijs:

Gaan minderjarigen die in een opvangstructuur verblijven naar school?

Zoals alle minderjarigen in België gaan ook de kinderen van asielzoekers naar school. De kinderen worden zo snel mogelijk ingeschreven in één van de plaatselijke scholen. De kinderen gaan niet allemaal naar dezelfde school maar worden zoveel mogelijk verdeeld over verschillende scholen in de buurt van de opvangstructuur die hen opvangt. Hiervoor wordt er voorafgaand een overleg georganiseerd met de lokale scholen. Ook worden de vervoersmogelijkheden voor de kinderen onderzocht. Is er een schoolbus, dan kan die langskomen aan het opvangcentrum. Indien kinderen met het openbaar vervoer naar school gaan, dan staat het opvangcentrum in voor het schoolabonnement. Het opvangcentrum staat in voor de kosten verbonden aan het naar school gaan.

Heel wat gemeenten bereiden zich voor op de komst van vluchtelingen. Ze organiseren overleg met de onderwijspartners en maken afspraken. Die afspraken moeten wel passen binnen de onderwijsregels. We gaan daar verder op in. In een aantal andere gemeenten loopt het niet zo vlot. We merken bijvoorbeeld dat een aantal gemeentebesturen enkel overleggen met de gemeentescholen of met de gemeenschapsscholen maar vergeten om de katholieke scholen bij het verhaal te betrekken. Andere gemeenten bereiden zich niet voor en roepen de onderwijspartners niet samen. Daar kunnen scholen best zelf het initiatief nemen en vragen naar overleg. Het komt erop aan dat alle scholen solidair mee zorgen voor het onthaal van de kinderen uit gezinnen op de vlucht. En dit lukt best in gemeenten waar er overleg is tussen de onderwijspartners en waar afspraken gemaakt worden. En goede afspraken maken goede vrienden.

2 Wat moet er en wat kan er?

Scholen krijgen aanvullende lestijden voor onthaalonderwijs en een toelage als ze voldoende kinderen tellen die aan de criteria voldoen. Scholen kunnen lestijden aanvragen op het niveau van de individuele school of op het niveau van de scholengemeenschap. Er is ook een mengvorm mogelijk. Voor gewone kleuterscholen met een stijgend aantal anderstalige kleuters is er in het schooljaar 2015-2016 een extra toelage voorzien.

Net zoals Fedasil raden wij scholen aan om binnen de scholengemeenschap en binnen de gemeente afspraken te maken over hoe de nieuwkomers over de scholen zullen verdeeld worden. Zo kan het een optie zijn om in elke school voldoende anderstalige nieuwkomers in te schrijven om aan de norm voor de aanvullende lestijden te geraken.

Anderstalige nieuwkomers over de scholen verdelen kan pas als scholen een capaciteit bepalen voor anderstalige nieuwkomers en als er over de spreiding afspraken gemaakt worden tussen de scholen binnen een gemeente. Daarbij speelt de volgende regel ([decreet basisonderwijs art 37 novies §1](#)):

Een schoolbestuur kan voor anderstalige nieuwkomers, als bedoeld in artikel 3, 4° quater, een capaciteit bepalen, enkel indien aldus geweigerde leerlingen een plaats gegarandeerd wordt binnen een school, gelegen op een redelijke afstand en rekening houdend met de vrije keuze van de ouders. Schoolbesturen met scholen gelegen in het werkingsgebied van een LOP maken daartoe binnen het LOP afspraken. Een schoolbestuur met scholen gelegen buiten het werkingsgebied van een LOP maakt daartoe afspraken met de schoolbesturen van scholen gelegen in dezelfde gemeente. De capaciteit voor anderstalige nieuwkomers kan nooit minder zijn dan acht leerlingen [voor scholen of vestigingsplaatsen met een capaciteit van meer dan honderd leerlingen, en vier leerlingen voor scholen of vestigingsplaatsen met een capaciteit van maximaal honderd leerlingen].

Ook §5 van hetzelfde artikel is van belang. Daarin lezen we dat schoolbesturen in ‘overtal’ mogen gaan om anderstalige nieuwkomers in te schrijven. Deze mogelijkheid is van belang in gemeenten met een capaciteitstekort. Ook daar moeten nieuwkomers immers naar school kunnen. Het is niet aangeraden om in een school met volle klassen te opteren om officieel de capaciteit te verhogen. Dan moeten eerst de kinderen van de wachtlijst ingeschreven worden. Het is beter om te kiezen voor de formule ‘in overtal gaan voor anderstalige nieuwkomers’. Dan ‘steken’ de anderstalige nieuwkomers de kinderen van de wachtlijst ‘voorbij’.

In gemeenten met scholen met een verschillend profiel kan je afspreken om in scholen met veel open plaatsen te werken met een maximumcapaciteit voor anderstalige nieuwkomers en in scholen met een capaciteitstekort met ‘in overtal’ gaan. Zo delen alle scholen de verantwoordelijkheid voor deze nieuwe groep. Van belang is ook dat alle scholen beroep kunnen doen op omkadering. Ook daar maak je best duidelijke afspraken over. De lokale situatie bepaalt welke optie de beste is.